

Maharashtra Shikshan Samiti's

MAHARASHTRA MAHAVIDYALAYA

Nilanga Dist. Latur - 413521

NAAC Re-Accredited (III Cycle) - 'B+' Grade (CGPA -2.62)
स्वा.रा.सी.स. विद्यापीठाचा उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार (ग्रामीण विभाग)

Record Book

**B.A.,B.Com.,B.Sc., B.C.A.,B.Voc.(WPT/FPPS),
M.S.(CS), M.Com.**

Maharashtra Shikshan Samiti's

MAHARASHTRA MAHAVIDYALAYA, NILANGA

Tq. Nilanga, Dist. Latur

Certificate

Exam. Seat No.: _____

Roll No. : 13

College Index No. _____

Class : M.Com S.Y.

Exam. Batch No.: _____

Division : _____

This is to certify that Mr./Miss. Chavan Vaishnavi Abhimanyu
has satisfactorily completed the practical course in the subject. Food Belong
as per the syllabus laid down by the board / University during the academic

year 2023-2024

Dr. Naresh V. Phamkar
Research Supervisor,
Department of Commerce
Maharashtra Mahavidyalaya, Nilanga
Dist. Latur (MS) 413521

Batch Incharge

Date : / /20

28/5/24
बहलस्थ परीक्षक
Head of the Dep.

Index

Sr.No.	Name of the Experiment	Page No.	Date	Remarks
1.	मनोगत	3		
2.	प्रस्तावना	4		
3.	वैशिल्ये	5		
4.	मागणी, अवश्यक गोष्टी	6		
5.	उपकरणे	7		
6.	गुणवत्तूक	8		
7.	कागदपत्रे, परवाना	9		
8.	कुमाव्वि	10		
9.	यंत्रारवी लोव्याची उाशो	11		
10.	इतिहास	12, 13		
11.	वेळरी व्यवसाय कुसा शुरु कुसायच।	14, ते 19		
12.	वेळरी प्रोडक्स	20 ते 34		

Index

Sr.No.	Name of the Experiment	Page No.	Date	Remarks
13.	प्रशिक्षण	35		
14.	जाहिरात	36 ते 38		
15.	समरथा	39 ते 43		
16.	Balansheet	44		
17.	निष्कर्ष	45, 46		

मनोगंत :-

जगभरात खाल्ले जाणारे बहुतांश पदार्थ हे बेकरीमध्ये तयार केले जातात आणि बेकरी उत्पादनाची मागणी सुद्धा सातत्याने वाढत आहे. ब्रेड, बिरिचट, डबल रोटी, कुक इतर प्रकारचे पदार्थ हे बेकरीचेच उदा. आहेत. बेकरी देशील व्यक्तीच्या अन्नासाठी हा त्यांच्या जीवनाचा एक भाग बनला आहे. आणि म्हणूनच तुम्ही यातून एक कुशल व्यवसाय सुरू करू शकता. बेकरी व्यवसाय हा लेखाच्या माध्यमातून आम्ही तुम्हाला एक यशस्वी बेकरी बनवलेल्या वस्तूचा वापर केला आहे. त्याचा व्यवसायही खूप आहे. हा एक फायदेशीर व्यवसाय आहे. ज्याचा छट परिणाम तुम्ही तुमच्या नफ्यावर पाहू शकता.

बेकरी व्यवसाय हा लेखाच्या माध्यमातून आम्ही तुम्हाला एक यशस्वी बेकरी व्यवसाय सुरू करू शकतो. हे सांगणारे आहेत. बेकरीने माणसाच्या आयुष्यात असे स्थान निर्माण केले आहे की प्रत्येक घरात बेकरी बनवलेल्या वस्तूचा वापर केला आहे. त्याचा व्यवसायही खूप आहे. हा एक फायदेशीर व्यवसाय आहे ज्याचा छट परिणाम तुम्ही तुमच्या नफ्यावर पाहू शकतो. आजच्या जगात असे कोणतेही घर किंवा कोणतेही फॅशन नाही जिथे बेकरीच्या वस्तू मिळीत नसल्या जात नाहीत. एक किंवा दोन पदार्थ-सौख्य तुम्ही हे काम सुरू करू शकतात. तुम्ही हे बिझनेस बेकरी बिझनेस (मन फक्त 50-70 हजार) संपेक्षा कमी भांडवलाने सुरू करू शकतात. आम्ही बालाजी रिव्हट बेकरी हा व्यवसाय सुरुवातीला कमी भांडवलानेच केला होता. औपनिवेशिक युगात बेकरींना सामान्यपणे एकत्रित आणि संगणकीकरण करण्याचे ठिकठिकाणे

* प्रस्तावना :-

उच्च पौष्टिक आणि परवडण्यामुळे, बेकरी उत्पादने प्रचंड रूपाची वस्तू आहेत. लोकसंख्येची अपा-
 दधाने होवारी वाढ, वाढता परकीय प्रभाव, महिला
 काम करणाऱ्या लोकसंख्येचा उदय आणि लोकांच्या
 शाब्दापिण्याच्या बदलत्या सवयींमुळे त्यांनी लोकांमध्य
 लोकप्रियता मिळवली आहे, ज्यामुळे बेकरी उद्योगाच्या
 वाढीच्या मार्गावर त्यांचे महत्त्वपूर्ण योगदान आहे.
 बेकरी विभागात अनेक निरोगी उत्पादने लॉच करल्यात
 आली आहेत. आणि उच्च दर्जाचे लोकप्रिय होत आहेत.
 भारताने अनेक स्वयंचालित आणि अर्ध-स्वयं-
 चालित ब्रेड आणि विस्किट उत्पादन युनिट्स असूनही,
 बरेच लोक अपूर्ण स्थानिक बेकरीमधील ताजी ब्रेड
 आणि इतर उत्पादने पसंत करतात. भारतीय लोकप्रिय
 विस्किट प्रकार म्हणजे मल्लुकोजू विस्किट, मेरी क्रिम
 विस्किट, फ्लॉक, पाचक विस्किट, कुकीज आणि दुधाची
 विस्किट.

* बेकरी व्यवसाय म्हणजे काय ?

“ बेकरी म्हणजे त्यात केक, ब्रेड, विस्किट
 अशा प्रकारच्या वस्तू बनवल्या जाणाऱ्या आणि त्या
 बाजारात विकल्या जाणाऱ्या. ”

* बेकरी व्यवसायाची वैशिल्ये :-

- 1) काही बेकरी विशिष्ट प्रसंगी म्हणजे विवाहसोहळा, वधीपन दिन, वाढदिवसाच्या मेजवानी, इ. साठी सेवा प्रदान करतात.
- 2) बेकरी विविध प्रकारच्या ब्रेड डिझाईन्स प्रदान करू शकतात. उदा - व्हीट ब्रेड, शेर ब्रेड, लवणाचे ब्रेड, टायड ब्रेड, इ.
- 3) इतर बेकरी पारंपारिक किंवा हाताने बनवलेल्या प्रकारच्या ब्रेड केलेल्या उत्पादनांमध्ये माहिर असू शकतात.
- 4) पिठ लॅसिचिंग एजंट्स किंवा पीठ ट्रीटमेंट एजंट्सशिवाय रसायनिक बनवलेल्या पिठासह बनवलेल्या उत्पादनांमध्ये, ज्यांना कुधीकुधी कारागीर ब्रेड म्हणून संबोधले जाते.
- 5) बेकरी मध्ये विविध प्रकारचे पदार्थ, स्वीट, चॉकलेट इ. बनवले जातात.
- 6) काही बेकरीना ब्रेड म्हणून वर्गीकृत केले जाऊ शकते.
- 7) बेकरीमध्ये पाव, चिकोटे, ब्रेड, वन रोस, पेस्ट्री यासारखे गोड बेकरी उत्पादन तयार करत आणि विकत.
- 8) ब्रेड ब्रेड आणि माताची माठाणी लक्षणीय प्रमाणात वाढल्यामुळे, घरांमध्ये मात पीचविण्याची व्यवस्था आणी व बेकरी लोकांना काम करण्याची संधी ही मिळाली.

* बेकरी व्यवसायासाठी नागणारी गुंतवणूक :-

बानाजी स्विट चे मानक असे म्हणतात की, आपल्याला व्यवसाय करण्यासाठी त्या व्यवसायामध्ये किती कर्मचारी तुमच्या हाताखाली ठेवायचे यावरही गुंतवणूक अवलंबून असते. गुंतवणूकीमध्ये व्यवसायात ज्या गोष्टींवर खर्च करता येईल तो सर्व खर्च विचारात घेतात मग ते तुम्ही विकतून घ्याल त्या उत्पादनाबद्दल असतील किंवा कर्मचाऱ्यांसाठी किंवा तुमच्या दुकानाबद्दल उच्च दर्जाचा मान मिळवण्यासाठी अधिक गुंतवणूक म्हणजेच जास्त पैसा खर्च करावा लागेल हे सर्वांना माहित आहे.

यासोबतच तुम्हाला तुमच्या दुकानात ने ठेवण्यासाठी जागा बनवावी लागेल. तुम्ही किती पैसे खर्च करता किंवा गुंतवणूक करता ते त्यानंतर तुमच्या दुकानात उपलब्ध वस्तू, तुम्ही कोणत्या दर्जाच्या कुऱ्या मानाप्राप्तून उत्पादने बनवता आणि विक्री करतांना त्यांचा दर्जा काय असा प्रश्न येतो.

बानाजी स्विटस बेकरीची उमाशणी करण्यासाठी किंवा त्यामध्ये गुंतवणूक करण्यासाठी त्यांना आलेला खर्च ₹ 10 लाख आला असे सांगतात ते म्हणतात की मला व्यवसायाची उमाशणी करण्यासाठी रूप मीठ्या आडखणी आल्या. बँकेचे कर्ज ही द्यावे लागेल बेकरीच्या दुकानासाठी 10 लाखाची कर्ज मागणी येते होती, परंतु बँकेकडून ₹ 7 ते ₹ 8 लाखांचीच मदत आली असे ते म्हणत होते. ₹ 2 लाखांची मात्र व्यवस्था मला स्वतः करावी लागली. बेकरीचीसुरुवात करताना त्यामध्ये नागणारी यंत्र सामुग्रीची मागणी ही मीठ्या प्रमाणात होती. त्यांना नागणारी खर्च ₹ 10 लाखांमध्ये हे सगळं करणे शक्य नव्हते.

* बेकरी व्यवसाय कुसा सुरु करायचा ?

जर तुम्हाला बेकरी व्यवसाय सुरु करायचा असेल तर तुमच्याकडे अनेक प्रकारची माहिती असायला हवी. जर तुमच्याकडे ही सर्व माहिती असेल तर तुम्ही सर्वप्रथम चांगले बेकरी शॉप सुरु करू शकता आणि चांगल्या पध्दतीने चालवू शकतात.

उत्पादने तयार करण्यासाठी, कोठ्या उत्पादनासाठी कुच्या माल किती प्रमाणात लागेल याची विशेष काळजी घ्यावी लागेल. जर तुमच्याकडे सर्व माहिती असेल तर तुम्ही एक चांगले बेकरी शॉप अगदी सहज सुरु शकता. तुम्ही बेकरी व्यवसाय शॉपच सुरु करू शकत नाही, तर तुम्ही सर्वोत्तम उत्पादने बनवून तुमच्या ग्राहकांना तुमच्याकडे आकर्षित करू शकता आणि तुमची विक्री देखील वाढवू शकता. जर तुमची बाजारात चांगली प्रतिक्रिया असेल तर तुम्ही जास्तीत-जास्त उत्पन्न अगदी सहज मिळवू शकाल.

कोठ्याही व्यवसायात नफ्याचे क्षेत्र एकाच गोष्टीला जाते आणि तो म्हणजे त्या व्यक्तीचा स्वभाव. जर तुम्ही तुमचा स्वभाव चांगला ठेवलात आणि तुमच्या ग्राहकांशी चांगल्या पध्दतीने बोललात, प्रेमाने वागलात, तरच तुम्ही या व्यवसायात कोठवीही प्रगती दिसवाय नाही आणि तुम्ही पूर्ण तोट्यात जाल. त्यामुळे आमचा सल्ला असा असेल की व्यवसाय सुरु करण्यासाठी तुम्ही बाजारात चांगली छाप पाडली पाहिजे आणि एवढेच नाही तर तुम्ही तुमच्या ग्राहकांशी चांगल्या पध्दतीने बोलले पाहिजे.

* बेकरी व्यवसाय सुरु करण्यासाठी आवश्यक माहिती :-

जर आपल्याला बेकरीचा व्यवसाय सुरु करायचा

* निष्कर्ष :

व्यवसायाची सुरुवात ही नेहमी खूप छोट्या स्तरावून होत असते, पण त्यामागचे कुलट आणि त्याग त्यांना खूप मोठे बनवत असते. आणि म्हणतात ना की स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी व्यवसाय हा एकमेव मार्ग असतो, तुम्ही देखील व्यवसाय करायचा विचार केलाय हे खूप औत्सुक्यास्पद गोष्ट आहे. कारण मराठी माणूस हा व्यवसायही करू शकतो. ही तर आपल्यासाठी औत्सुक्यास्पद गोष्ट आहे. व्यवसाय करताना समाजातील अनेक लोकांना तोंड देऊन, अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागते. त्यामध्ये होणारा नफा - तोटा सहन करण्याची तागू लागते. व्यवसाय करताना सर्वात आधी तुम्ही कोणता व्यवसाय करणार आहात ते लक्षात घ्यावे लागते त्याखाल संपूर्ण माहिती करून घ्यावी लागते. सर्वात आधी आपल्याला या गोष्टीची माहिती हावी असत की त्या भागात तुम्ही व्यवसाय करण्याचा निश्चय केला आहे त्या भागात तुम्ही व्यवसाय करणार्या कोणत्या गोष्टीची जास्त मागणी आहे. ते पाहणे लागेल मग त्यानंतर तुम्ही तुमच्या व्यवसाय करायला सुरुवात करू शकता.

पण मी एक असा व्यवसायविषयी माहिती सांगते की ज्यांची मागणी मागणी ही नेहमी म्हणजे 12 महिन्यासाठी आहे किंवा राहिल आणि नेहमी आपल्याला फायदाकारक ठरेल. असे व्यवसाय, - उपउत्पादन, कुकन, आणि बेकरी, इ. आहेत. यामध्ये तुम्ही फार छोट्या शुभ वृत्तीवून सुरु होणारा व्यवसाय आहे. आज सुरु झालेल्या मधील अजमेरा कंपनी ही तुम्हाला व्यवसायासाठी शक्य नितळी साहयता करण्यासाठी तयार आहे.